

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

What Her Husband Told Her

Lisa Katz

They were driving in the car when her husband said, "I have something to tell you."

If her lack of surprise had its source in the invisible wall that surrounded her, of course she couldn't have been aware of it. An inability to imagine her husband's freedom to maneuver, as well as his ability to inflict pain, put her in the position of a meek dictator. The most she achieved was to feel wounded, lacking imagination to end their relationship, or enjoy it. They had been married more than a decade, and had just left the house of friends.

"Prepare yourself, this may hurt," he said with an embarrassment that caused her to wonder if it did not contain more than a smidgen of generosity.

Of the reason she called him her Evil One, she was, paradoxically, well aware. He was like the dark, twisted roots that connected her to the places her hand did not reach, and then suddenly disappeared.

She didn't think she was mean enough to wish that her husband – sitting next to her, hands gripping the steering wheel, staring ahead with enterprising persistence – would disappear, evaporate, or even die in a war. A hazy feeling that she had a moral duty to leave him simmered inside her. But this feeling was, perhaps, an in-

מה שבעלה אמר לה

Nurit Zarchi

הם נסעו יחד במכונית שלהם כשבעלה אמר, יש לי משהו להגיד לך.

אם תחושת חוסר ההפתעה שלה נבעה מן החומה הסמויה שהקיפה אותה, מובן שהיא לא היתה יכולה להיות ערה לכך. אי היכולת שלה לדמיין את חופש מהלכיו של בעלה, כולל את יכולת הפגיעה שלו, העמידו אותה במצב של דיקטטור תמים. היא הצליחה בעיקר לחוש כאב, נטול כל דמיון שיאפשר לסיים את מערכת היחסים הזאת, או להתענג עליה. הם היו נשואים כבר למעלה מעשר שנים, ועכשיו הם יצאו מביקור אצל זוג חברים.

תתכוני, זה יכול לפגוע בך, הוא אמר במב וכה שהיא לא יכלה שלא לתהות אם יש בה יותר משמץ של נדיבות.

למה שהיא קראה לו 'הרוע שלה' היא דווקא היתה ערה; הוא היה דומה לשורשים מפותלים אפלים שהשתרגו מן המקום שידה לא הגיעה אליו, ובקעו באופן הפתאומי ביותר.

היא לא יכלה להאמין שיש בה רוע רב כל כך עד כדי לרצות שבעלה – זה שישב עכשיו לידה, אוזן אוטומטית בהגה ופניו הטבועים בחשכה נעוצים בעקשנות יוזמנית קדימה – ייעלם, יתאדה, ייהרג במלחמה אפילו. בגלל זה רמצה בה תחושה

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

separable part of the sensation of being man and wife.

They had two small children and she, as helpless as they were, wandered with them down the narrow corridors of night and day without an exit. He was the door, their ambassador to the outside world.

He was the one who brought news from abroad, with the arrogance of swimmers in deep water who have never heard of drowning.

Her husband's time pained her, more than anything he might do: time that flowed outside her and the children, like high and low tides encircling the homely earth.

He was able, as effortlessly as a butterfly, to enter worlds and leave them, clueless about what was happening to her in the petrified time inside the house.

The office and television studio were his Indulgences, while she was to be punished because of her desire to be saved and her inability to save herself.

The matter of weight also estranged them, and made her angry. When she was about to give birth to the children, and in between, she felt that gravity was the decisive force in her life, as though she were sprawled out underneath a mountain. The mountain was her body, which bled sometimes, before birth and after, wounded

עמומה שיש לה בעצם חובה מוסרית לעזוב אותו .
אבל אולי זה , חשבה , חלק בלתי נפרד מתחושת
היותם בעל ואשה.

היו להם אז שני ילדים קטנים , והיא , באותו חוסר
ישע כשלהם , שוטטה איתם במסדרונות
המתוחמים של היום והלילה , ללא דלת מוצא .
הוא היה הדלת , שגרירנו בארצות חוץ .

הוא היה זה שהביא את הבשורות מן העולם . לא
בלי אותה יהירות שבקלות הדעת של אלה
ששוחים במים עמוקים מבלי שהגיעה אליהם
הידיעה שקיימת בכלל אפשרות לטבוע.

הזמן שלו הוא שפגע בה , יותר ממנו עצמו . זה היה
זמן שזרם מחוצה לה ומחוץ לילדים ; הוא סבב
כמו הפישון והגיחון סביב לארץ החווילה.

הוא יכול היה , בקלילות כשל פרפר , להיכנס
לעולמם ולצאת ממנו , מבלי שיהיה לו מושג איך
עובר עליה זמן האבנים שבתוך הבית .

המשרד ואולפני הטלוויזיה היו האינדולגנציה
שלו , כשהיא היתה אשמה , בשל הרצון שלה
להיחלץ ואי היכולת להיחלץ בו בזמן .

גם לגבי המשקל היתה ביניהם זרות שעוררה בה
כעס . כשעמדה ללדת את הילדים , ובין הלידות ,
היא חשה שהכובד מכריע אותה , כאילו היא
מונחת מתחת לָהר . ההר היה הגוף שלה , שהיה
שותת דם חלק מן הזמן , לפני הלידה , אחריה , פגוע
ודווה .

היא היתה כבדה מן השימוש המאומץ , הלא -
אישי , בגופה , כי הלידה חזקה מלהיות אישית ,

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

and in pain. She was heavy with concerted physical effort and the impersonal use of her body, because birth was too powerful to be personal, too violent to be intimate.

Until the night she threw the round clock from England at him, the hideous quartz clock, the only ornament on the smooth, white walls before the children were old enough to draw on them, she and her husband not happy enough to decorate them. The apartment was on the seventh floor; she felt suspended like a picture on a wall, no ground under her feet.

The clock lay on the floor in pieces; only the metal frame and the hands remained whole, fish out of water.

Her time tried to explain itself but only strengthened that of her husband, making his seem rational and clear, user-friendly, while hers revealed itself as crazed and dark, impossible to understand, without even a language, private, and, most importantly, guilt-ridden.

When she tried to understand what she could not bear, this other self -- shameful and helpless, an unblinking eye-- brought her to the conclusion that it was his breathing.

The cruelty and irrationality of this thought terrified her. She felt she was inside the murkiness of some deep underwater layer, where monsters dwell; she couldn't identify her own silhouette. Profiles, the ancient Egyptians knew, remind us who we are.

It didn't occur to her, as it doesn't occur to con-

אלימה מכדי להיות אינטימית.

עד אחרי הלילה שבו הטיחה בו את השעון העגול שקיבלו מאנגליה. השעון המכוער, האוטומטי, שהיה הקישוט היחיד על הקירות הלבנים החלקים, שהילדים עוד היו קטנים מכדי לשרבט עליהם ובני הזוג, היא ובעלה, לא מספיק מאושרים כדי לקשט אותם. זה היה בקומה השביעית, והיא הרגישה כל הזמן נטולת רצפה, תלויה בעצמה כמו תמונה.

השעון היה מוטל בריסיו על הרצפה, ונותרו שלמים רק חישוק המתכת שהקיף אותו והמחוגים - כמו דגים מחוץ למים.

הזמן שלה ניסה להסביר את עצמו, אבל הוא רק חיזק את הזמן של בעלה והפך אותו לשפוי, בהיר, חביב, בעוד ששלה התגלה יותר ויותר כבור משוגע ואפל, נטול הסבר, נטול שפה, פרטי, ובעיקר - אשם.

מבושה ומקוצר יד, זו האחרת, שהופיעה רק בתור עין ואף פעם לא הניחה לה, הביאה אותה - כשניסתה להבין מה הדבר בו שאינה יכולה לשאת - למסקנה שזה בעצם הנשימה שלו.

האכזריות ואי הרציונליות שבמחשבה הזאת הבעיתו אותה. היא חשה בעמימות שבאיו שהיא שכבה מתחת לים, במקום שהמפלצות שוכנות בו, היא עדיין לא זיהתה את צדודיתה. המבט הצדודי, כפי שידעו המצרים העתיקים, מזכיר לך מי אתה.

היא לא העלתה בדעתה, כמו שלא מעלים בדעתם עמים נכבשים, שהפרחים הממאירים של השנאה

THE UNIVERSITY OF IOWA

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

quered nations, that hatred's malignant flowers are actually magnificent blooms – of rage, cultivated innocently, on the common ground of injustice. Hers. And his. Dormant. Undetectable as the scent of morning.

"You can't tell me anything I don't already know," she said, meaning, you can't hurt me more than I've tried to hurt myself.

The fog that impaired the headlights of the moving car flowed in large torrents, like rain, under the electric pylons on the side of the roads.

"I have another woman," he said.

Placing her lack in the other's hands, and hoping it would be filled, left her completely flattened. Empty, without depth. She was missing a dimension.

She didn't know then that knowledge of what was missing might grant her mobility, and that putting both what she lacked - and her hope -- in the hands of others only left her to drown in a deep swamp.

Once, in childhood, she read a story about Egyptian gnomes whose legs were rooted to the ground.

And so she said, "It can't be."

She'd always thought that despite the fact that he was who he was, and maybe because of it, he would have pity on her for what was missing; this was, she had mistakenly assumed until now, the

הזאת הם בעצם פריחה מפוארת של גידולי הזעם על קרקע של עוול משותף תמים. שלה. שלו. סמוי. קליל כניחוח בוקר.

לא תוכל לומר לי מה שאינני יודעת , אמרה, מתכוונת : לא תוכל להכאיב לי יותר משכבר התנסיתי בך.

הערפל שפגע בפנסי המכונית הנוסעת נשפך בצורות ענק , כמו של גשם , מתחת לעמודי החשמל שלצד הכביש. יש לי אשה אחרת, הוא אמר.

להניח בכפו של האחר את החסר ואת התקווה להשביעו, הותיר אותה שטוחה לגמרי. ריקה, ללא כל עומק. היה חסר לה ממד.

היא לא ידעה אז שידיעת החסר עשויה להקנות לך כושר תנועה, ושלשים את שניהם בכפו של אחר תוקע אותך בביצה עמוקה, שאתה טובע בה מבלי שתוכל להישלף.

פעם, בילדות, קראה סיפור על אדני השדה במצרים שהיו תקועים ברגליהם באדמה. לכן אמרה: אבל זה לא ייתכן.

תמיד חשבה שלמרות היותו הוא, ואולי בגלל זה, יחמול עליה בשל החסר; זו היתה, כפי שהניחה עד עכשיו בטעות, הנקודה הארכימדית שעליה עמדו היחסים שלהם.

בית הילדות שלו עמד בטבורו של ה שוק, בין גללי החמורים לציבורי הירקות שנותרו בחוץ בלילות הקיץ, מדיפים ריח של תסיסה ובשלות יתר. היא חשבה שהילד הקטן, הסובל - כיוון שזיהתה

THE UNIVERSITY OF IOWA

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

Archimedean screw upon which their relationship turned.

He had grown up in the middle of the marketplace, among the donkey carts and leftover vegetables accumulating outside on summer nights, spreading the odor of fermentation and over ripeness.

She thought that the existence of the small suffering boy – she'd recognized this fact about him, and granted enormous importance to it – was a guarantee of faithfulness. From experience she knew that her assumption could be easily refuted, but the need to believe never left her. Like the need to fill in what was missing.

And yet he had managed to free himself from the chains, from the sorcerer's grasp of their common ground, which they called the truth.

"But it can't be," she said.

His words left her mouth as if coming out of the same swamp in which she'd been drowning, now located under her tongue.

"You'd be surprised," he said, "Why not?"

"Because you love me."

She heard herself speaking, not in a foreign language, but in a nonexistent one, because in the language that existed she knew they were both estranged, selfish, demanding, and, fundamentally, to utter the last word -- lonely. On the top

אותו בבהירות, והקציעה לו ממדי ענק – הוא ערובה לנאמנות. מן הניסיון שרכשה ידעה כבר שזאת הנחה מופרכת, אבל הצורך להאמין בה לא התפוגג. כמוהו כאותו חסר, ואותו הכרח להשביעו.

והנה דווקא הוא הצליח להשתחרר מכבלי הקסם, מן הכפיתה של הכישוף של הקרקע שהם הניחו ביניהם כדי לעמוד עליה בקוראם לה האמת.

– אבל זה לא ייתכן, אמרה.

המילים שלה יצאו מפיה כמו מתוך אותה פיצה שהיא היתה טבועה בה עכשיו מתחת לשפה.

– תתפלאי, הוא אמר, למה?

היא לא הבחינה יותר בנסיעת הערפל על הכביש. נראה שהם חרגו כבר מתחום המושב של עמודי החשמל, והיא לא ידעה בדיוק היכן הם. – מפני שאתה אוהב אותי.

היא שמעה את עצמה מדברת לא בלשון זרה, אלא בלשון שאינה קיימת. מפני שבזו הקיימת היא ידעה היטב את היותם זרים זה לזה, אנוכיים, תובעניים, ובעצם, אם לומר את המלה האחרונה – בודדים.

על פסגת הר שעין לא חשפה מעולם, אשה אחת, שייתכן שזו היא, מדברת בשפתיים חכבות מקור. החושך בחוץ התחלף בסוף הזמן, היא לא יכלה להעריך איפה וכמה, כשבעלה אמר:

– את רואה את התיק שלי? אולי את יושבת עליו? בגלל שנגמר הזמן השאלה שלו נשמעה לה כמו תשובה, כמו תשובה שמעלה על הדעת את

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

of a mountain never revealed to any eye, one woman, possibly her, is speaking in lips burned by the cold.

The darkness outside was replaced with the end of time, she couldn't estimate where or how much, when her husband said:

"Do you see my bag? Are you sitting on it?"

Because time had ended, his question sounded to her like an answer, an answer that made the idea that she was sitting on his bag a possibility. The bag which is money, documents, licenses. With these materials he seemed to offer her fuel for the bonfire that she might light again now in her imagination, for what she had called love tended more in the direction of security.

She added to this what she thought was emotion until she felt she was walking on level ground, ground that wouldn't allow for an abyss.

This gratitude she called love, even while she felt she must protect him from the intrigues she wove against him.

She suspected that he knew. Yet even if he felt disgust, she could not not justify him.

"Of course I'm not sitting on your bag." She said it like someone throwing off the last, restraining rope.

Objects that are left in your care, but belong to others, give consolation.

האפשרות שהיא יושבת בגופה על התיק שלו .
התיק שהוא הכסף , המסמכים, הרשיונות.
בחומרים האלה כאילו הציע לה דלק למדורה
שהיא יכולה להצית עכשיו מחדש בדמיונה , כי
בעצם מה שהיא קראה לו אהבה נטה יותר להיות
ביטחון.

היא צירפה אליו את מה שהיא חשבה לרגש עד
שחשה עצמה כהולכת על מישור -או זה מה

שרצתה להרגיש -כי המישור לא מעלה בדעתו
תהום.

לאסירות התודה הזאת היא קראה אהבה , אף
שחשה כי עליה לשמור ממנו את הקנוניה שקשרה
נגדו.

היא חשדה שהוא מנחש את זה . ואם גם בתיעוב ,
לא יכלה שלא להצדיק אותו.

-מובן שאני לא יושבת על התיק . היא אמרה זאת
כמי ששומט מידו את חבל האחיזה האחרון.
חפצים שהופקדו בידיך והם שייכים לאחר ,
מעניקים נוחם.

-אני חייב לחזור לקחת אותו.

האני שלו , שהופרד לפני רגע מ האני המדמם שלה,
מילא את חלל המכונית , יוצר את האפשרות
להוריד אותה עכשיו באי מקום בחשכה.
כשהוא סובב את המכונית אחורה , היא הופתעה
מכך שיש חזרה למקום שבו ישבה לפני שידעה.
-את יורדת? שאל.

הם עמדו מול הבית שממנו יצאו לפני הזמן שלפני
הזמן.

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

"I have to go back and get it."

His being, which had just that instant separated from her bleeding self, filled the car, creating the possibility that she would be deposited in the dark, in no place.

When he turned the car around, she was surprised that it was possible to return to the place she had been before she knew.

"Are you getting out of the car?" he asked.

They were in front of the house they had left in the time before time.

The house stood there, a square of light. The headlight saved it from its geometric form as if it were a pyramid full of hidden meaning.

"So you aren't getting out of the car."

He walked away into the darkness, and she shrank down into the seat towards the miniscule point that was supposed to exist inside the pain, and was supposed to be her self.

She didn't know whether he was stalling, or if time had stopped.

The car that had seemed a refuge became a prison. She opened the windows but the moist air that entered did not release her from the choking feeling, and she stepped out.

Near the broken sidewalk, at the same spot that

הבית עמד שם, מרובע אור. הפנס חילץ ממנו את
התבנית הגיאומטרית שלו כאילו הוא מבנה
פירמידה בעל משמעות נסתרת וחתומה.
-אז את לא יורדת.

הוא התרחק אל תוך החושך, והיא התכווצה בתוך
מושב המכונית סביב נקודה זעירה שהיתה אמורה
להיות קיימת בתוך הכאב והיתה אמורה להיות
היא.

היא לא ידעה אם הוא התמהמה או שהזמן נעצר.
המכונית שנראתה מקלט הפכה לכלא. היא פתחה
את החלונות, אבל האוויר הלח שחדר לא שיחרר
אותה מתחושת החנק, והיא יצאה החוצה.

בצד המדרכה השבורה, באותו מקום שהיה באופן
צפוי מתקל תמיד את ההולכים דרכו, התנשאו
שיחי הוורדים בעשב הפרא שהגיע עד לבר כיהם,
ותמיד נדמה היה לה, בגלל גובהם, שהם שואפים
להפוך למשהו אחר. חסידות אולי.

לרגע עצרה לידם והביטה. מעבר לגובה העין הם
פערו אגרופי פריחה, סחוטי צבע באור הפנס
החיוור, לבנים, אף שנדמה לה שצבעם היה תמיד
אדום.

היא חשבה שהם צורחים.

הדלת שממנה יצאה לפני שעה לא ארוכה יחד עם
בעלה, בדרכם הביתה, היתה חלקה וסגורה באופן
מוזר. היא כבר ידעה שהם דוחים אותה, כאילו
היא מוקצה.

שלושתם ליד שולחן המטבח. בעלה וזוג ידידיהם.
הערפל היה עכשיו סמיך כל כך עד שלא יכלה

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

predictably tripped those walking on it, the rose bushes towered over knee-high weeds, and it always seemed to her, because of their height, that the roses aspired to turn into something else. Storks, perhaps.

Now she stopped to look at them. Their blossoming fists flowered above eye level, stripped of color by the headlights, whitened, although she thought they were usually red.

She thought they were screaming.

The door she'd stepped through a short time ago with her husband, on their way home, was peculiarly smooth and shut. She knew the people inside were rejecting her, as if she were anathema.

The three of them were at the kitchen table. Her husband and the couple, their friends. The fog had thickened so that she couldn't even see the adjacent street. The red lights of passing cars flickered on the other side like sinking boats signaling for help.

She knew he was afraid to return to her, and was putting off leaving by all possible means. She saw his back turned to the window, his bag in his hand.

Suddenly she could stand up no longer. Her legs wouldn't hold her. The ground, whose faithfulness we ordinarily never doubt, gaped under her. She sat on the railing wet with dew, completely lost in the dark.

לתאר אפילו את הכביש העובר בסמוך . האורות האדומים של המכוניות החולפו ת היבהבו מבעדו כמו אוניות טבועות שמאותתות לעזרה.

היא ידעה שהוא פוחד לצאת לקראתה החוצה, וכי הוא משהה את היציאה ככל האפשר ; ראתה אותו מתנשא בגבו המופנה אל החלון , מחזיק בידו את התיק.

פתאום לא יכלה עוד לעמוד . רגליה לא נשאו

אותה. הרצפה, שאף פעם לא מטילים ספק

באמינותה, נפערה תחתיה . היא התיישבה על

המעקה הרטוב מטל, אבודה לחלוטין בחושך.

הבית שלהם, שעומד אי שם מוקף בגינה, הילדים שישנים בפיקוח הבייבי סיטר, ההיסטוריה שלה, הידיים אפילו, הכול בוטל.

אם המתים יודעים שהם מתים -ככה הם

מרגישים, חשבה.

היא ידעה, במקום שהיה ער כמו שן קודחת, שהוא אמור לצאת עוד רגע מן הבית הזה , לעבור בדלת, לשבת לידה על המושב במכונית. לנסוע לביתם.

אבל כל זה התרחש כבר מעבר לאמונתה . היא יכלה להצטרף אליהם, הנה, הידידה מאותתת לה בחלון שתיכנס.

אבל היא היתה כבר רחוקה , הרחק מעבר לכל זה

-שקר הבתים, שקר המשפחה, שקר הביטחון.

היא היתה במקום היותר אמיני מכל המקומות שהיתה בהם משך זמן ארוך . אולי אי פעם. שנים, אולי מאז שהיתה ילדה , עם אותו סיפור ילדות שלה, במקום שכל אחד עטוף בעורו בלבד , ויש לו

eXchanges

Summer 2004

Madness & Civilization

Their house, somewhere out there surrounded by a garden, the children sleeping under the babysitter's care, her history, even her hands, everything was cancelled out.

If the dead know they are dead, this is how they feel, she thought.

She knew, in a place as wakeful as a feverish tooth, that he would be coming out of the house any minute, would pass the door, and sit next to her in the car. To drive to their home.

But all this was taking place way beyond her faith in it. And look, she might join them, her friend is gesturing for her to enter the house.

But she was already so far away, far from all this. House lies, family lies, security lies.

She was in the most authentic place she had been in for a long time, or never had been. For years, perhaps since she was a girl, in the story of her childhood, in the place where each is wrapped only in his own skin, with the cruel strength to believe that each is his own grace only.

Now the kingdom of believers had collapsed. She didn't know if she would ever find the strength to get up from the wet railing and go on her way.

הכוח האכזרי להאמין שכל אדם הוא החסד רק של עצמו.

עכשיו ממלכת המאמינים קרסה. היא עדיין לא ידעה אם תישאר בחיים ואם תרכוש אי פעם כוח, לקום מן המעקה הרטוב הזה וללכת לדרכה.

THE UNIVERSITY OF IOWA